

CERCETAREA ÎN DOMENIUL CONTABILITĂȚII ÎN REPUBLICA MOLDOVA

LAZARI Liliana¹

BAJAN Maia²

Abstract. *In the last decade debates on research in the field of accounting has become more complex due to the influence of field research on research activity in general both at national and international level. In this article, we propose to carry out a quantitative analysis of the state of the research in the field of accounting in the Republic of Moldova at the moment, as well as to identify the causes of the analyzed situation and the possible trends in the research activity in the mentioned field.*

Key words: scientific research, accounting, auditing, economic analysis, scientific journals.

Clasificarea JEL: M40, M41, M49

1. INTRODUCERE.

Dezvoltarea nivelului cunoașterii în toate domeniile științei se bazează, cu siguranță, pe diseminarea ideilor și cunoștințelor explicite ale cercetătorilor prin intermediul publicațiilor în reviste, jurnale, cărți de specialitate [Chersan I., Mironiuc M., 2015, p. 53]. Cercetarea în domeniile contabilității, auditului și analizei economice depinde, la rândul său, de difuzarea informațiilor prin publicarea articolelor cercetătorilor specializați în domeniu, fapt pentru care cunoașterea preocupărilor de cercetare din direcțiile menționate în RM prezintă utilitate.

Dacă e să examinăm sub aspect general, cercetarea necesită finanțare, de obicei fiind din surse publice. Astăzi în Republica Moldova când se pune problema pensiilor, medicamentelor, etc. prin asigurarea minimumului necesar pentru existență, ce rost are să cheltuim bani pe cercetare? Probabil marea majoritate a populației nici nu va încerca să susțină finanțarea cercetării deoarece rezultatele ei sunt pe termen lung, și nu imediat cum se dorește îmbunătățirea.

Cu toate acestea, abilitățile practice din fiecare domeniu sunt întotdeauna alimentate și susținute de cercetări și dezvoltări academice. Relevanța practică a descoperirilor academice reprezintă un imbold al dezvoltării, chiar dacă acestea nu se pot aplica direct activității de zi cu zi.

2. Metodologia și eșantionul de cercetare.

Lucrarea dată, pe de o parte, este o un studiu, ce are ca obiectiv analiza nivelului de cercetare prin examinarea revistelor naționale acreditate științific pe direcția de cercetare contabilitate, audit și analiză economică în Republica Moldova, iar pe de altă parte, o cercetare aplicativă, deoarece își propune să analizeze și să prezinte clasificarea revistelor naționale acreditate științific pe categorii, să găsească aplicații aferente modului și nivelului de cercetare științifică în domeniul vizat, care au impact direct asupra informațiilor prezentate publicului sau specialiștilor din domeniile menționate.

În procesul cercetării s-a aplicat metoda universală a dialecticii și procedeele acesteia: inducția și deducția, analiza și sinteza, clasificarea și abstracția științifică, analogia, corelarea, precum și metodele analizei economice de prelucrare a informației prin comparare și grupare etc.

¹ dr., conf. univ., ASEM, bd. Mitropolit Bănulescu-Bodoni, 61, MD-005, mun. Chișinău, Republica Moldova, www.ase.md, liliana.lazari@ase.md

² dr., conf. univ., ASEM, bd. Mitropolit Bănulescu-Bodoni, 61, MD-005, mun. Chișinău, Republica Moldova, www.ase.md, bajan.maia@ase.md

Eșantionul supus cercetării îl reprezintă revistele naționale acreditate științific ce conțin direcția de cercetare contabilitate, audit și analiză economică.

3. Conținut.

Publicarea în reviste de specialitate a fost mereu o provocare, dar și o obligație profesională pentru cadrele didactice și cercetători. Modificările aduse de Codul Educației al RM intrat în vigoare din 23.11.2014 privind construirea carierei universitare, precum și cerințele crescânde reflectate în criteriile de evaluare a activității de cercetare, în ultimii ani, au determinat creșterea “dorinței și nevoii” de a publica, ce a generat, pe de o parte, stabilirea cerințelor de acreditare a revistelor cu caracter științific în RM și, pe de altă parte, creșterea numărului și calității articolelor publicate.

În știință, obiectivul trebuie să-l constituie promovarea rezultatelor cercetării în cadrul comunității științifice, mai ales dacă acceptăm că adevărata afirmație potrivit căreia “cunoașterea rezultă nu din însumarea paratactică a contribuțiilor individuale, ci din raportarea succesivă a tuturor la fiecare – prin urmare, în elaborarea cunoașterii elementele decisive sunt evaluarea critică, preluarea critică, transmiterea creatoare” [Chersan I., Mironiuc M., 2015, p. 53].

Este general acceptat faptul că în prezent, a publica este o parte importantă a vieții academice. Dacă e să facem o examinare sub acest aspect în trecut, atunci vom constata că acum 15 - 20 ani în mediul academic pentru a dezvolta o carieră era cerința realizării studiilor de doctorat, iar pentru a promova concursul odata la 5 ani era necesară și dispunerea de articole științifice publicate.

În prezent fiind stabilite rigori mult mai stricte precum cele prevăzute de titlul V Învățământul superior al Codului Educației al RM, și anume cerința minimă de calificare pentru ocuparea funcției didactice în învățământul superior este deținerea unei calificări de cel puțin nivelul 7 ISCED – studii superioare de master (art. 132 alin.1 litera e)), dar și Normarea strictă a activității științifico-didactice și de cercetare stabilită de aceeași reglementare (art.119) unde este stipulat că norma științifico-didactică anuală se formează din:

- activitatea didactică auditorială;
- activitatea didactică neauditorială;
- *activitatea de cercetare, transfer tehnologic, de creație artistică și sportivă;*
- activitatea metodică.

Deci, cu toate că în activitatea universitară activitatea didactică este extrem de importantă, în ultimii ani, activitatea de cercetare în mediul academic este ceva indispensabil acestei misiuni nobile și devine prioritară în procesul de promovare și de evaluare a cadrelor didactice universitare.

Pornim de la definirea cercetării științifice, care reprezintă *activitate sistematică și creatoare menită să sporească volumul de cunoștințe și să utilizeze în noi aplicații.*

Deci, publicarea rezultatelor este o parte integrală a cercetării. Cercetătorii ar trebui să publice rezultatele lor pentru a asigura diseminarea lor cât mai largă, în principal în rândul celorlalți cercetători din același domeniu, pentru a fi discutate, evaluate și folosite în studii ulterioare. Crearea de cunoștințe și diseminarea lor în beneficiul societății, este scopul cercetării. Publicarea rezultatelor cercetării are rolul de a valida rezultatele, dar și a înregistra prioritatea autorilor asupra ideilor, și nu în ultimul rând răsplătirea autorilor pentru munca depusă.

În rezultatul cercetării efectuate pe direcția Contabilitate, audit și analiză economică, putem constata existența revistelor cu caracter practic și de documentare și a revistelor științifice, fapt deseori confundat, prezentate în figura 1.

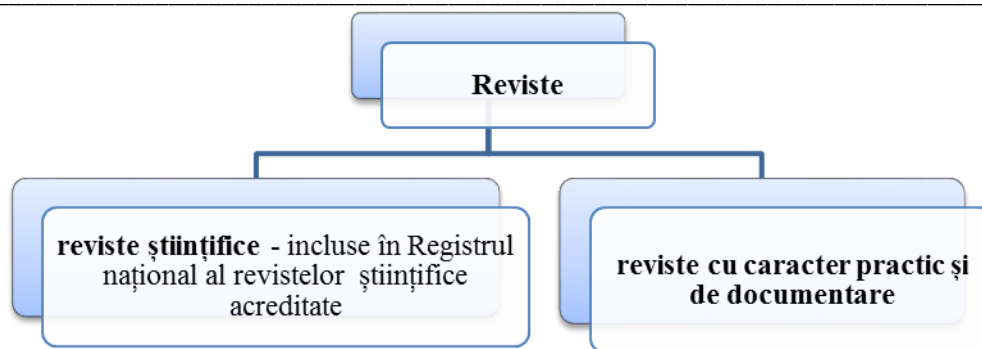

Figura 1. Gruparea revistelor în funcție de caracterul acestora
Sursa: elaborat de autori

În acest articol se va analiza relevanța revistelor științifice din RM pe domeniul economic, și în special măsura în care acestea îndeplinesc diseminarea rezultatelor științifice publicate.

Cercetătorii analizează întotdeauna nivelul revistelor în care doresc să publice. Conform datelor Registrului național al revistelor științifice acreditate din RM (actualizat la 16.02.2018), putem constata categoriile de acreditare a revistelor științifice, precum și numărul de reviste ce conțin domeniul economic (la care se atribuie și direcția de cercetare contabilitate, audit și analiză economică), care sunt prezentate în tabelul 1.

Tabelul 1. Categoriile revistelor științifice acreditate din RM, inclusiv pe domeniul economie

Categoria de acreditare	Numărul total de reviste acreditate	Inclusiv ce conțin domeniul științific economie	Ponderea revistelor ce conțin domeniul științific economie din cele total acreditate, %
Categoria A	5	-	-
Categoria B+	2	-	-
Categoria B	25	5	20
Categoria C	20	5	25
Total	52	10	19

Sursa: elaborat de autori în baza Registrului național al revistelor științifice acreditate în RM [1]

Dacă examinăm datele prezentate în tabel putem stabili că, publicațiile științifice în interiorul țării pe domeniul științific economie din care face parte și Contabilitatea, auditul și analiza economică au un număr restrâns de posibilități pentru diseminarea rezultatelor cu caracter științific, dar și revistele respective nu dețin cele mai înalte categorii de acreditare, fiind lipsiți de posibilitatea publicațiilor în categoriile A și B+.

Reișind di faptul că există un număr limitat de reviste științifice acreditate pe domeniul economie, în tabelul 2 se vor prezenta revistele științifice acreditate ce conțin domeniul economic:

Tabelul 2. Revistele științifice acreditate, ce conțin domeniul științific economie

Titlul revistei științifice	Categoria	DOAJ	Fondator	Domeniul științific	Peiodicitatea
Economica	B	2016	ASEM	Economie	4
Economie și sociologie	B	2013	Institutul Național de Cercetări Economice al AȘM	Economie și sociologie	4
Revista de Știință, Inovare, Cultură și Artă "Akademos"	B	2015	Academia de Științe a Moldovei	Inclusiv Economie	4

Sănătate publică, Economie și Management în Medicină	B	-	Asociația Economie, Management și Psihologie în Medicină	Inclusiv Economie	4
Studia Universitatis (seria Științe exacte și economice)	B	2015	Universitatea de Stat din Moldova	Inclusiv Economie	2
Administrarea Publică	C	2016	Academia de Administrare publică	Inclusiv Economie	2
Intellectus	C	-	Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală a RM (AGEPI)	Inclusiv Economie	4
Meridian Ingineresc	C	-	Universitatea Tehnică a Moldovei	Inclusiv Economie	4
Revista de Cercetări în Comerț, Management și dezvoltare Economică	C	2016	Universitatea Cooperatist-Comercială din Moldova	Inclusiv Economie	2
Revista de Științe Socioumane	C	-	Universitatea Pedagogică de Stat Ion Creangă din Chișinău	Inclusiv Economie	3

Sursa: elaborat de autori în baza Registrului national al revistelor științifice acreditate în RM [1]

Cunoașterea revistelor acreditate științific va asigura popularizarea cercetărilor dar și cunoașterea posibilităților de către cercetători. Această analiză, demonstrează cantitativ, că pentru cercetătorii pe domeniul științific de economie pe plan național sunt posibilități restrânse, dar care poate avea și aspect pozitiv de posibilitate a accesului sistematic la aceste cercetări și cunoașterea acestora.

În continuare, ne-am propus să examinăm modul în care revistele științifice acreditate din RM pe domeniul științific economie îndeplinesc funcția de bază a publicării, și anume diseminarea informațiilor științifice. Pentru analiza modului în care se distribuie informațiile științifice pe domeniul economie, am verificat în septembrie 2018 existența accesului online la revistele acreditate pe categoria B și C, prezentate în tabelul 3.

Tabelul 3. Prezentarea accesului la informațiile revistelor acreditate științific pe domeniul economie

Titlul revistei științifice	Site-ul revistei	Accesul online	Cerințele de publicare	Limba de publicare a articolelor
Economica	http://www.ase.md/publicatii/revista-economica.html	Acces la conținutul revistei	Publicate online	Română și engleză
Economie și sociologie	https://ince.md/ro/scientific_journal_s_about.html	Acces la conținutul revistelor	Publicate online	Engleză
Revista de Știință, Inovare, Cultură și Artă “Akademos”	http://www.akademos.asm.md	Acces la conținutul revistelor	Publicate online	Română
Sănătate publică, Economie și Management în Medicină	http://public-health.md	Acces la conținutul revistelor	Publicate online	Română
Studia Universitatis (seria Științe exacte și economice)	http://studiamsu.eu/stiinte-exacte-si-economice/	Acces la conținutul revistelor	Publicate online	Română
Administrarea Publică	http://aap.gov.md/ro/article/revista-administrarea-publica	Acces la conținutul revistelor	Publicate online	Română

Intellectus	http://www.agepi.md/ro/publication/	Acces la conținutul revistelor	Publicate online	Română
Meridian Ingineresc	http://utm.md/meridian/	Acces la conținutul revistelor	Publicate online	Română
Revista de Cercetări în Comerț, Management și dezvoltare Economică	http://www.jrtmed.uccm.md/	Acces la conținutul revistelor	Publicate online	Română
Revista de Științe Socioumane	https://www.upsc.md/ro/cercetare/publicatii/reviste-stiintifice/revista-de-stiinte-socio-umane/	Acces la conținutul revistelor	Publicate online	Română

Sursa: elaborat de autori, în baza accesării site-lor online ale revistelor (accesare 25.09.18) [link-ul revistei]

În baza datelor prezentate, se poate constata că revistele științifice acreditate în RM pe domeniul științific de economie îndeplinesc funcția de diseminare a informației la nivel național, fiind funcționale, dispunând de site și acces gratuit la conținutul articolelor științifice, ceea ce permite consultarea lor de către comunitatea științifică, citarea acestora. Cu toate acestea putem menționa că doar în revista în Economie și sociologie, publicațiile științifice sunt în limba engleză ce poate determina pe nivel local ceva dificultăți de acces informațional. Cu toate acestea, celelalte reviste acreditate științific, cu excepția Economie și sociologie și Economica, conțin publicații doar în limba română ce le dă un interes doar național, fiind limitată accesibilitatea pentru cercetătorii ce nu cunosc limba română.

Este evident faptul că rezultatele științifice nu pot avea doar o relevanță națională, fiind publicate doar în limba română, fiind necesitatea unei comunicări între oamenii de știință din diferite țări prin intermediul unei limbi străine de circulație internațională, efectuată prin intermediul internetului și a altor rețele de comunicații. Prin definiție, activitatea de cercetare se referă la producerea de noi cunoștințe, care pot fi considerate noi numai dacă sunt recunoscute ca atare pe plan internațional. În caz contrar, nu poate fi vorba de o activitate de cercetare, ci de documentare. Tendințele de globalizare în literatura științifică sunt evidente prin utilizarea limbii engleze, iar din acest punct de vedere cerințele sunt întrunite doar de revistele Economie și sociologie și Economica. Oricum, cel puțin din rațiuni strict demografice, revistele cu redarea publicării într-o limbă de circulație internațională are un număr potențial de cititori mai mare decât în cazul publicării doar în limba țării în care este realizată cercetarea.

Pentru a analiza posibilitatea schimbului de idei în domeniul contabilității, în Republica Moldova, în continuare vom efectua o analiză asupra numărului de publicații în fiecare din revistele acreditate cu categoria B pe direcția de cercetare 522.02 Contabilitate; audit; analiză economică, pe parcursul anului 2017-2018, fiind prezentate în tabelul 4:

Tabelul 4. Numărul de publicații pe direcția de cercetare 522.02 Contabilitate; audit; analiză economică, pe parcursul anului 2017-2018

Titlul revistei științifice	Numărul de publicații științifice	
	2017	sem. I, 2018
Economica	12	2
Economie și sociologie	Cu conținut de analiză economică	
Revista de Știință, Inovare, Cultură și Artă “Akademos”	-	-
Sănătate publică, Economie și Management în Medicină	-	-
Studia Universitatis (seria Științe exacte și economice)	10	Nu este

Sursa: elaborat de autori în baza studierii cuprinsului revistelor științifice [link-ul revistelor]

Numărul limitat de articole publicate pe direcția științifică 522.02 Contabilitate; audit; analiză economică, nu determină lipsa de cercetări științifice.

În rezultatul examinării cercetărilor pe această direcție se poate constata că multiple publicații științifice sunt prezente în cadrul culegerilor de articole ale Conferințelor Științifice Internaționale desfășurate atât în țară cât și peste hotare, fapt ce denotă că este o direcție specifică, iar cercetătorii din acest domeniu sunt mai deschiși în comunitățile acestora, dar și în reviste de peste hotare, țările prioritare fiind România, Rusia, Ucraina. Efectuarea și diseminarea rezultatelor cercetării pe domeniul contabilității, auditului și analizei economice într-o astfel de manieră determină contribuții ale cercetătorilor, care în special sub aspect teoretic, sunt conectați la cercetarea și ideile din această direcție la nivel internațional, dar și abordări pragmatice proprii profesioniștilor din domeniu care oferă soluții sau găsesc răspuns la provocările lumii afacerilor.

În acest context putem menționa că în alte țări, precum România sunt reviste științifice cu publicații doar pe direcția de cercetare contabilitate, audit și analiză economică, fapt constatat lipsă în RM.

CONCLUZII.

Analizele realizate au condus la concluzia că articolele publicate în RM pe domeniul cercetării științifice “Contabilitate; audit; analiză economică” se încadrează prin tematica abordată în tendințele pieței ideilor la nivel internațional, dar cu o abordare mai mult pe plan național. Cercetarea științifică în domeniul contabilității, auditului și analizei economice din RM nu dispune de un grad de internaționalizare, precum publicații în reviste cu impact, datorită efectuării de publicații preponderant în limba română în revistele științifice acreditate național.

Cu toate acestea, rezultatele prezentate în acest articol arată că revistele naționale acreditate științific își îndeplinesc funcția de bază de diseminare a rezultatelor cercetării fiind accesibile online atât la nivelul cerințelor de a publica, dar și pentru consultarea articolelor științifice.

Ținem să menționăm că în acest studiu nu s-a analizat problema calității științifice a articolelor, ce reprezintă un subiect separat

Cu toate acestea, cercetătorii trebuie să publice rezultatele lor pentru a asigura diseminarea cât mai largă, în principal în rândul celorlalți cercetători din același domeniu, pentru a fi discutate și utilizate în studii ulterioare.

BIBLIOGRAFIE

1. Registrul național al revistelor științifice acreditate din Republica Moldova www.ibn.idsi.md/ro/registru
2. Codul Educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17.07.2017 www.lex.justice.md/md/355156
3. Chersan I., Mironiuc M., *Incursiune în cercetarea de audit și contabilitate pe orizontul unui deceniu*. Audit Financiar, nr.2, 2015, p. 53 www.revista.cafr.ro/arhiva
4. Revista Economica, <http://www.ase.md/publicatii/revista-economica.html>
5. Revista Economie și sociologie, https://ince.md/ro/scientific_journals_about.html
6. Revista de Știință, Inovare, Cultură și Artă “Akademos”, <http://www.akademos.asm.md>
7. Revista Sănătate publică, Economie și Management în Medicină, <http://public-health.md>
8. Revista Studia Universitatis (seria Științe exacte și economice), <http://studiamsu.eu/stiinte-exacte-si-economice/>
9. Revista Administrarea Publică, <http://aap.gov.md/ro/article/revista-“administrarea-publică”>
10. Revista Intellectus, <http://www.agepi.md/ro/publication/>
11. Revista Meridian Ingineresc, <http://utm.md/meridian/>
12. Revista de Cercetări în Comerț, Management și dezvoltare Economică, <http://www.jrtmed.uccm.md/>
13. Revista de Științe Socioumane, <https://www.upsc.md/ro/cercetare/publicatii/reviste-stiintifice/revista-de-stiinte-socio-umane/>